

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Bibiria Yugaga Atĩa Ũhoro wa Tha? — Kũmĩtũũra Muoyo · Maandĩko ma KJV marĩ na Nambari cia Strong's

GŨTŨŨRIA ŨRIA ŨRETWO · KUGERERA NA NGAI — GWACAMBARA, GŨTHIĨ, GŨTHEKA, KŪRIKIA

Tha — Ũrutani wa Mũthingi wa Bibilia

KIAMBĪRĪRIA

Tha nĩ mũthiire mbere ya gũtuĩka kĩndũ kĩngĩ o gĩothe. Kaana gatingĩmenya gũthiĩ na mũthenya ũmwe: mbere nĩgatambaga na moko na maru; thuutha ũcio ithe akamũnyiita moko akamũrutaga gũthiĩ, ikinya na ikinya; thuutha ũcio agathĩ arĩ wiki; thuutha ũcio akũrage, na akambĩrĩa kũhanyũka. Na ũrĩa ũhanyũkaga wega ahanyũkaga mbaara-inĩ ya kũhanyũka, na mbaara iyo ĩrĩ na mũthia, na mũthia-inĩ nĩ thũmbĩ. Ũguo noguo tha ihaana thũinĩ wa mũthiire na Ngai. Kiugo gĩa Kĩhibirania nĩ chesed (H2617, tha) — wega wa kĩrĩkanĩro ũrĩa ũigaga wĩtĩkio; na kĩrĩ na thoguo wa kĩo nĩ racham (H7356, tha nyingi) — wendo mũingĩ ũrĩa ũikũrũkaga kuuma kũrĩ ũrĩa mũnene nginya kũrĩ ũrĩa mũnini, o ta wendo wa maitũ harĩ mwana wa nda yake, na ndũgatiga o na rĩ. Kiugo gĩa Kĩngiriki nĩ eleos (G1656, tha) — tha iria ciĩkaga wĩra, iria ithũgamagia guoko kũhelanĩra ũiteithio; na hilasterion (G2435, gĩtĩ kĩa tha) — harĩa Ngai onanaga na mũndũ. Wĩrutwo ũyũ ũkuuaga tha njĩra-inĩ yothe ya mũndũ: ũrĩa amĩonaga hĩndĩ ĩrĩa ahota o gũtambaga; ũrĩa athiiga na tha rĩrĩa amĩgũte nacio; ũrĩa ahanyũkaga nacio na akamĩrutha ta mũthigari; na ũrĩa akinyaga mũthia-inĩ wa mbaara, kũrĩa tha cio nyene ciĩkaraga tene na tene. Thuthũrĩria ũhoro ũyũ.

ITHIRANGI ITATU CIA MAKĪRIA MONERO ŨRŨ:

1. Tha ciendagio kũ, na mũndũ akinyaga kũrĩ cio atĩa mbere?
2. Mũndũ akĩrĩhũthĩra atĩa tha aarĩkia gũcigĩa, na aacigeragĩra atĩa mũthenya na mũthenya?
3. Tha itwaraga mũndũ nginya mũico wa mbaara-inĩ atĩa, na tha nĩ kĩĩ igũtũũraga tene na tene?

CIUGO CIA KIRIIKI

“**tha**” — **G1656 eleos** — tha, útugi wa kũonania tha kũrĩ arĩa manyariirĩkĩte
mercy ya kĩrĩkanĩro gĩa tene ĩgĩtuĩkanĩria mĩario ya kĩrĩkanĩro kĩerũ — mercy ĩrĩa yerĩrwo maithe ma tene, ĩkĩhingio thĩinĩ wa Kristũ

“**gũconoka**” — **G1653 eleeo** — gũtũgĩria tha, gũteithia arĩa anyariire
gũkaya njĩra-inĩ — tũiguĩrwo tha — na Mwathani nĩagagacagĩra hĩndĩ ciothe

“**Tha**” — **G3628 oiktirmos** — tha, ũiguano, tha nyingĩ
Ithe wa tha; nĩ ũndũ wa tha cia Ngai twagayagĩra mũĩrĩ ũtũ

“**Nda**” — **G4698 splagchnon** — andũ a nda — kũndũ kũa marigĩrĩrio ma ũigua wa ngoro
kiugo kĩa Kĩhibirania kĩa nda gĩgĩtwarwo Kĩngiriki: tha ciiguagwo handũ-inĩ ha thĩinĩ mũno

“**Kũiguĩrwo tha**” — **G4697 splagchnizomai** — gũthĩnĩkwo ngoro-inĩ
kiugo kĩrĩa Injiri ciahũthagĩra kuonania kĩrĩa Jesũ aiguaga mbere ya kũhonia, gũtheria, na gũteng’era kwerekera kũrĩ mũriũ ũrĩa waricũkĩte

“**Gĩtĩ kĩa tha**” — **G2435 hilasterion** — handũ ha kũhoroherio mehia — kĩrĩa gĩa thahabu gĩa gũkinga
ithandũkũ

Ahibirania 9:5 yumaga ĩgwĩta gĩtĩ kĩa tha; Aroma 3:25 nĩ kũhũthĩra KĨIRO KĨRA KĨMWE gĩa Jesũ — ũrĩa wonanirio atĩ nĩwe gĩtĩ kĩa tha

“**Kũhoroherio kwa mehia**” — **G2434 hilasmos** — kĩhoroherio kĩa gũtherio — kĩgooto kĩa tha kĩrĩhĩtwo
biũ

Kiugo kĩa Johana: We NĨWE ũhoroherio nĩ ũndũ wa mehia maitũ — na ti maitũ oiki

CIUGO CIA KIHEBERI

“**tha**” — **H2617 chesed** — wendo wa kwĩhokeka wa kĩrĩkanĩro, tha itangĩthũkia
ndũmĩrĩri ya ũhoroherio wa ithimo cia rũmũrũthi — maita mĩrongo ũrĩ na ĩtandatũ, tha ciake ciũraga tene na tene

“**Tha nyingĩ cia ngoro**” — **H7356 racham** — tha; kiugo o kĩo kũndũ kũngĩ nĩ NDA
wendo wa tha uumaga handũ-inĩ hariku mũno ha ũkuui — wendo mũingĩ-inĩ ta wa maitũ, uumaga kũrĩ ũrĩa mũnene agakinya kũrĩ ũrĩa mũnini

“**Īguanĩra tha**” — **H7355 racham** — gwitikia — kwenda mũno, kũiguĩra tha, kũigua tha
ũrĩa ũtũũrongoragia gũtiga gwĩka, Ngai oigĩte nĩekwĩka makĩria

“**Kũiguanĩra tha**” — **H2603 chanan** — gũkotama, kwĩnyĩhia nĩ ũndũ wa útugi harĩ ũrĩa ũrĩ thĩinĩ waku
gĩcookio kĩrĩa gĩa kĩrathimo kĩa mũthĩnjĩri-Ngai — na Jehova nĩegũterera, nĩguo one tha

“**Gĩtĩ kĩa tha**” — **H3727 kapporeth** — gĩtĩ kĩa thahabu kĩa gũkunĩka ithandũkũ; kuuma harĩ kaphar,
kũgĩtĩra, kũhoroheria

Tha ti ũhoroherio wa meciria mĩario — nĩ HANDũ Ngai aakire, harĩa aacemanirie na mũndũ igĩrũ rĩa thakame

“**kũrekanĩra**” — **H5375 nasa** — kũharũrũkia, gũkuua, gũthaamia
Kũrekera nĩgũkũũraga mũndũ mũrigo; thenge yakuuaga waganu wao wothe.

I. GUTHECEMA — ŨNDĨRA WA KWĪONERA

(Mecoya makwa ma mũhũrũko — mũthĩre wothe wambagĩrĩria na thĩ. Kaana gathĩiaga na moko na maru mbere ya gũthĩ na magĩrũ, na gũtĩrĩ mũndũ ũciaragwo arĩ o na tha, na aiyũrĩtwo nĩ tha irĩa aamũkĩrĩte kuuma kĩambĩrĩria. Tha no nginya ciambe kuonwo; nao aira aya nĩmonanagia harĩa ciĩoneka. Ti ũndũ wa kwambata ũkinye kũrĩ Ngai — nĩ Ngai wikũrũkaga, ũrĩa wetereke na muoroto nĩgeetha aheane tha, na ũrĩa ũteng’eraga rĩrĩa mũndũ arĩ o kũraya. Ambĩrĩria na thĩ, ambĩrĩria na kanini, na wĩtane na mũgambo mũnene.)

A. Mathayo 9:27 Na rĩrĩa Jesũ oimire kũu, aathianga-rĩ, andũ eerĩ atumumu makĩmũrũmĩrĩra,
makĩanagĩrĩra, makiugaga atĩrĩ, “Tũiguĩre tha, wee Mũrũ wa Daudi!” **[G1653 eleeo ■]**

ANDU AIRI ATHUA MAKĪMURŪMĪRĪRA, MAKĪANĪRĪRA ATĪRĪ → WEE MWANA WA DAVIDI, TŪIGUĪRE THĪINA.

B. Mathayo 15:22 Mũndũ-wa-nja Mũkaanani woimĩte gũkuhĩ na kũu agĩũka kũrĩ we, akĩmũkayagĩra,
akiugaga atĩrĩ, “Mwathani, Mũrũ wa Daudi, njiguĩra tha! Mũirĩtu wakwa nĩarathĩĩnio mũno nĩ

ndaimono.” [G1653 eleeo ■]

MŪTUMIA WA KANAANI AAKAYIRE → NJIGĪRWĪRE THINA-INI WAKWA, MWATHANI, MWANA WA DAVIDI.

(Mecoke makwa mwene — andũ acio atumumu matingĩmuonire, na mūtumia ūcio ndaarĩ wa Isiraeli; no eerĩ nĩmonire mūrango ūcio wega ūhingũre o ūndũ ūmwe. Tha nĩciongwo na gũkaya, ti na kũrĩ na kĩhotoo gĩa kũcigwatĩra.)

C. Thaama 33:19 ➤ *read this in your Bible*

NĨNGŪTŪMA WEGA WAKWA WOTHE ŪHĪTŪKĪRE MBERE YAKU → NĨNDĪIGUAGĨRA THA ŪRĪA NDENDA KŪIGUĨRA THA, NA NĨNDĪCAAYAGĨRA ŪRĪA NDENDA GŪCAĨRA.

D. Isaia 30:18 O na gūtariĩ ūguo-rĩ, Jehova eriragĩria kũmūtuga; arahũkaga nĩguo amũiguĩre tha. Nĩgũkorwo Jehova nĩ Ngai ūtuanagĩra ciira na kĩhotoo. Kũrathimwo-rĩ, nĩ arĩa othe mamwetagĩrĩra.

[H7355 racham ■] [H2603 chanan ■]

JEHOVA ERIRAGĨRIA KŪMŪTUGA → KŪRATHIMWO-RĨ, NĨ ARĨA OTHE MAMWETAGĨRĨRA.

(Mĩario yakwa mĩene — gwĩterera kwa JEHOVA ti kũrigĩrĩria kwa Mwathani. Etagĩrĩra na muoroto, nĩguo one bata wa gũconoka. Kũrigĩrĩrio nĩ arĩa eerĩ meterete: Ngai etereire kũheana tha, na mũndũ etereire kũcirũgamĩrĩra. Angĩkorwo ūtirĩ ūcigwatĩte o na rĩu, ndũrĩ ūtigĩtwo na thutha — ūrĩ ūrĩa ūrũgamĩrĩrwo.)

E. Ndari 6:24 ““Jehova arokũrathima, na akũmenyagĩrĩre; [H2603 chanan ■] (25) Jehova arotũma ūthiũ wake ūkwarĩre, na agũkinyagĩrie wega wake; (26) Jehova arogũtiirĩra gĩthiithi gĩaake, na akũhe thayũ.” ’

JEHOVA AROREKE ŪTHIŪ WAKE KŪRĪ WE, NA AGŪTUGE → AGŪHE THAYŪ.

F. Thaburi 145:9 Jehova nĩ mwega harĩ andũ othe; nĩaiguagĩra tha kĩrĩa gĩothe ombĩte.

[H7356 racham ■]

JEHOVA NĨ MWEGA HARĨ ANDŪ OTHE → NĨAIGUAGĨRA THA KĪRĪA GĪOTHE OMBĪTE.

G. Isaia 49:15 “Nyina wa mwana-rĩ, no ariganĩrwo nĩ mwana ūrĩa arongithia, na aage kũiguĩra tha mwana ūrĩa aciarĩte? Hihi no kũhoteke ariganĩrwo, no nĩ ndikaariganĩrwo nĩwe! [H7355 racham ■] **MŪTUMIA NO ARIGANĨRWO NĨ KAANA GAKE KARĪ O GŪKONGA? → ACIO NO MARIGANĨRWO = NO NDĪKARIGANĨRWO NĨWE.**

(Mecirie makwa nĩ mwene — “kũiguanĩra tha” gũkũ nĩ racham (H7355, kũiguanĩra tha), gũkuhanĩrĩrie mũno na rechem, nda ya mũciari. Ngai atigithanagia tha ciake na wendo ūrĩa mũnene mũno gatagatĩ-inĩ ka andũ — wendo wa nyina na mwana wa nda yake — akoĩga atĩ tha ciake nĩ nene makĩria. Mũndũ ūrĩa ūtangĩhota gwĩtikia atĩ tha nĩ ikũmũcaria no eyũgĩrĩrie ūndũ ūyũ ūmwe: wendo ūrĩa ūtangĩrganĩra.)

H. Jeremia 31:20 Githĩ Efiraimu tiwe mũrũ wakwa ūrĩa nyendete, mwana ūrĩa nĩ ngenagĩra? O na gũtuĩka ndanamũũkĩrĩra kaingĩ-rĩ, no ndirikanaga ūrĩa ndĩmwendete. Nĩ ūndũ ūcio ngoro yakwa nĩmũnyootagĩra; nĩndĩmũiguagĩra tha mũno,” ūguo nĩguo Jehova ekuuga. [H7355 racham ■] **NĨ ŪNDŪ ŪCIO NGORO YAKWA NĨMŪNYOOTAGĨRA → NĨNDĪMŪIGUAGĨRA THA MŪNO,” ŪGUO NĨGUO JEHOVA EKUUGA.**

I. 1 Athamaki 3:26 Mũndũ-wa-nja ūrĩa mwana wake aarĩ muoyo akĩringwo nĩ tha nĩ ūndũ wa mwana wake, akĩira mũthamaki atĩrĩ, “Ndagũthaitha mwathi wakwa, mũnengere mwana ūyũ ūrĩ muoyo, tiga kũmũũraga!” No ūcio ūngĩ akiuga atĩrĩ, “Ndegũtuĩka waku kana wakwa. Nĩatinanio maita meerĩ!”

[H7356 racham ■]

AKĨIRA MŪTHAMAKI ATĪRĪ → TIGA KŪMŪŪRAGA!” NO ŪCIO ŪNGĪ AKIUGA ATĪRĪ.

J. Luka 15:20 Nĩ ūndũ ūcio agĩũkĩra, agĩthiĩ kũrĩ ithe. “No arĩ o haraaya, ithe akĩmuona, nake akĩringwo nĩ tha nĩ ūndũ wake; agĩteng’era kũrĩ mũrũwe, akĩmũhĩmbĩria na akĩmũmumunya.

[G4697 splagchnizomai ■]

ANDŪ NDARAĪHĪRĪRĪE MUNO → ITHE WAKE AKĪMUONA, AKĪMŪIGUĨRA THA, AGĪTENGERA.

(Meciũrĩria makwa mwene — haha nĩho gũthiĩ na magũrũ mageni kũrigagĩrĩria na kuoneka gũkambĩrĩria. Mũriũ aarĩ o kũraya, o agĩũka, atarĩ mũthambie, o na anungaga rũraya rwa bũrũri wa kũraya — na ithe nĩwe wamuonire mbere na akĩmũguthũkĩra. Ndũbataire gũkinya nĩgeetha wonwo. Tha itengagĩra gũgũtũnga o ūrĩ njĩra-inĩ.)

II. GŪTHĪĨ NA MBERE — ŪRĪKA WA GWĪKA NAYO ONA WAKĨRIA

(Meciūrīria makwa — kaana nīgakinya na magūrū nako rū; tha nīcionekeke, na no mūhaka igīe na iikagio muoyo-inī mūthenya o mūthenya. Ī, ta rora atī tha iria Ngai atūigagīra nī tha cia kīrīkanīro — nīciehītītīwo, nī cia ma, na itigacookagio na thutha; na tha iria atwīraga tūthiīage nacio no mūthemba o ro ūcio: ti wega tuiguaga rīmwe tu, no nī ūtugi tūrekagīrīria kūheanwo.)

A. Gūcookerithia 7:9 Nī ūndū ūcio kīmenyei atī Jehova Ngai wanyu nīwe Ngai; o we Mūrungu ūrīa mwīhokeku, ūmenyagīrīra kīrīkanīro gīake kīa wendo kūrī njiaro ngiri cia andū arīa mamwendete, na makamenyerera maathani make. **[H2617 chesed ■]**

MŪRUNGU ŪRĪA MWĪHOKEKU → ŪMENYAGĪRĪRA KĪRĪKANĪRO GĪAKE KĪA WENDO KŪRĪ NJIARO NGIRI.

B. 1 Athamaki 8:23 akiuga atīrī: “Wee Jehova, Ngai wa Isiraeli, gūtīrī Ngai ūngī ūhaana tawe kūu igūrū kana gūkū thī, o wee ūhingagia kīrīkanīro kīa wendo harī ndungata ciaku iria irūmagīrīra njīra yaku na ngoro ciacio ciothe. **[H2617 chesed ■]**

GŪTIRĪ NGAI ŪHANANA NAWE → ŪRĪA ŪTUĪRAGĪRIA KĪRIKANĪRO NA THĪNA NA ATIRA ANAO.

C. Thaburi 89:28 Nīngūtūūria wendo wakwa harī we nginya tene, na kīrīkanīro gīakwa nake gītūūre kīrī gīa kwīhokeka. **[H2617 chesed ■]**

THA CIAKWA NDĪGAGATIRIRIA NGINYA TENE → KĪRĪKANĪRO GĪAKWA NĪGĪGACOKA GĪKOMBĪRE WĪRA.

D. Thaburi 89:33 no ndirī hīndī ngaamwehereria wendo wakwa, o na kana thaahie wīhokeku wakwa o na rī. **[H2617 chesed ■]** (34) Ndigathūkia kīrīkanīro gīakwa kana ngarūrīre ūrīa iromo ciakwa ciarītīe.

WENDANI WAKWA NDIKAAMEHERIA KATHIRA -- KIRIKANIRO GIAKWA NDIKAKIUNA.

E. Isaia 54:10 Nīgūkorwo irīma no ithingithio, natuo tūrīma tweherio, no rīrī, wendo wakwa ūrīa ūtathiraga ūrīa ngwendete naguo-rī, ndūkeenenyio, o na kana kīrīkanīro gīakwa gīa thayū kīeherio harīwe,” ūguo nīguo Jehova ūrīa ūkūiguagīra tha ekuuga. **[H7355 racham ■] [H2617 chesed ■]**

IRĪMA NO ITHINGITHIO → WENDO WAKWA ŪRĪA ŪTATHIRAGA NDŪKEENYENYIO, ŪGUO NĪGUO JEHOVA ŪRĪA ŪKŪIGUAGĪRA THA EKUUGA.

(Mecuoga makwa mwene — mūdū ūrīa onetwo tha nī arekwo athī igūrū rīa thī ūrīa itithingithagio. Irīma nīcookaga, no ūtugi wake ndūcookaga. Ūcio nī thī ūrīa mūdū arūgamaga igūrū rīayo o rīrīa erutaga gūthī na tha o mūthenya.)

F. Thaburi 85:10 Wendo na wīhokeku nīicemanītīe; ūthingu na thayū nīikīmumunyanīte. **[H2617 chesed ■]**

WENDO NA WĪHOKEKU NĪICEMANĪTĪE → ŪTHINGU NA THAYŪ NĪIKĪMUMUNYANĪTE.

G. Thaburi 25:10 Njīra ciothe cia Jehova nī cia wendani na wīhokeku, harī arīa mamenyagīrīra kīrīkanīro gīake. **[H2617 chesed ■]**

NJĪRA CIOTHE CIA JEHOVA NĪ TERE NA WEHERU HARĪ ARĪA MAMENAGĪRĪRA KĪRĪKANĪRO GIAKE.

H. Thaburi 103:13 O ta ūrīa mūthuuri aigugāra ciana ciake tha, ūguo no taguo Jehova aigugāra tha arīa mamwītīgīrīte;

O TA ŪRĪA MŪTHUURI AIGUGĪRA CIANA CIAKE THA → ŪGUO NO TAGUO JEHOVA AIGUGĪRA THA ARĪA MAMWĪTĪGĪRĪTE.

I. Luka 6:36 Iguanagīrai tha, o ta ūrīa Ithe wanyu aiguanagīra tha. **[G3629 oiktirmon ■]**

IGUANAGĪRAI THA → O TA ŪRĪA ITHE WANYU AIGUANAGĪRA THA.

(Meciiria makwa mwene — ūyū nīguo ūhorō wothe wa gūthī na tha ūrī ūtaarīrīo na kiugo kīmwe. Ndūgūciaraga tha ciaku wee mwene; ūthiīaga na mūthiire ūrīa ūgwītēreirwo kuuma mbere. Ta ūrīa Thoguo arī na tha, o na inyuī mūgīrīrwo nī gūtūika ūguo.)

J. Akolosai 3:12 Nī ūndū ūcio-rī, tondū mūrī andū athuure nī Ngai, andū atheru na mendetwo mūno nīwe, mwīhumbei ūiguanīri wa tha, na gūtugana, na kwīnyīihia, na kūhoorera na gūkirīrīria.

[G3628 oiktirmos ■] [G4698 splagchnon ■]

NĪ ŪNDŪ ŪCIO-RĪ, TONDŪ MŪRĪ ANDŪ ATHUURE NĪ NGAI → MWĪHUMBEI ŪIGUANĪRI WA THA, NA GŪTUGANA, NA KWĪNYIĪHIA, NA KŪHOORERA NA GŪKIRĪRĪRIA.

K. Afilipi 2:1 Mūngīkorwo mūrī na ūndū o wothe wa kūūmanīrīria uumanīte na ūrīa mūnyīitithanītīo na Kristū, kana ūndū o wothe wa kūhoorerania uumanīte na wendani wake, o na kana wa kūgīa na

ngwatanĩro o yothe yumanĩte na Roho, o na kana ũhoro o wotho wa gũcaayanĩra na wa kũiguanĩra tha uumanĩte na Kristũ-rĩ **[G3628 oiktirmos ■]** **[G4698 splagchnon ■]**

GŪHOORERIO THIINĩ WA KRISTO → ŪHOOFU WA WENDO → NGWATANĩRO YA ROHO → ĪRIRA NA THA.

L. 1 Johana 3:17 Mũndũ angĩkorwo arĩ na indo cia gũkũ thĩ, na one mũrũ kana mwarĩ wa ithe wao ũbataire nĩ ũteithio no aage kũmũiguĩra tha-rĩ, wendo wa Ngai ũngĩgĩkorwo ũrĩ thĩinĩ wake atĩa?

[G4698 splagchnon ■]

AAGA KŪMŪIGUĨRA THA MŪRŪ WA ITHE → WENDO WA NGAI ŪNGĨGĨKORWO ŪRĩ THĩINĩ WAKE ATĨA?

(Meciiria makwa mwene — gũthĩ na tha ti kũigana tu kwa kũiga marigũ maria mahangu ngoro thĩinĩ; nĩ mŭrango ũrigitwo wega ũtũrite harĩ mũrũ wa Ithe witũ ũrĩ mŭbataro. Kũhinga mŭrango ũcio nĩ kũũria wendo wa Ngai ũthĩite kũ. Mũthĩre ũcio nĩ ũgeragio o haha, matukũ-inĩ ma o ũndũ, harĩ mũndũ ũrĩa ũrĩ hau mbere yaku.)

III. GUTHII NA MBIO CIA HORORO — RĪKĪRA TAO TA MŪTHŪNGŪ WA MBŪTŪ YA NGAI

(Meciiria makwa jũthĩ — rĩu tondũ ũyũ ũgũtuĩka ihenya, na tha ikaruta wĩra rĩrĩa mĩrigo ĩrĩ ho. Mũthigari ndarũaga nĩ ũndũ wake mwene; arũaga nĩ ũndũ wa arĩa marĩ hakuhĩ nake, na mbaara ĩrĩa arũaga ti hinya wake mwene wa kũmĩhootana — nĩ ya Mwathani. Ūguo noguo tha iheanagwo hĩndĩ ya thĩina: itiheanagwo na hinya witũ mwene, na itiheanagwo tũrĩ oiki.)

A. Aroma 12:1 Nĩ ũndũ ũcio, ariũ na aarĩ a Ithe witũ, ndamũthaitha tondũ wa ũrĩa Ngai anamũiguĩra tha, mwĩrute mĩrĩ yanyu ĩtuĩke magongona marĩ muoyo, na matheru mangĩkenia Ngai, arĩ guo ũtungata ũrĩa wagĩrĩire na wa ma wa kũgoocithia Ngai. **[G3628 oiktirmos ■]**

NA TONDU WA TIGIRA CIA NGAI → RUTAI MIIRI YANYU IGATUIKE IGONGONA RIRIU.

B. Aroma 6:13 Ningĩ mŭtikananeane ciĩga cia mĩrĩ yanyu mehia-inĩ, atĩ nĩguo ĩtuĩke ta indo cia kũhũthĩrwo cia kwagana nacio, no nĩ kaba mwĩheanage kũrĩ Ngai, mũhaana ta andũ marutĩtwo gĩkuũ-inĩ makarehwo muoyo-inĩ na mũneanage ciĩga ĩcio cia mĩrĩ yanyu kũrĩ we nĩguo ĩtuĩke ta indo cia kũhũthĩrwo na gwĩka maũndũ ma ũthingu. **[G3936 paristemi ■]**

ĐHERANIRIE KŪRĩ NGAI → IGA CIANYU IKORWO Nĩ INDO CIA ŪTHINGU KŪRĩ NGAI.

(Meciiria makwa ma mwene — mũthigari nĩarutaga mwĩrĩ wake kũrũmĩrĩa mataaro make; mũndũ ũrĩa wamũkĩrite tha nĩarutaga mwĩrĩ wake ũtuĩke kĩndũ gĩa kũrutithia wĩra wa tha. Kĩrĩa gĩakoragwo kĩrahũthĩrwo nĩ ũndũ wa mehia, rĩu nĩkĩheanĩtwo, nĩ ũndũ wa tha cia Ngai, kĩrutithie wĩra wa Ngai handũ ha ũguo.)

C. 1 Samũeli 17:47 Arĩa othe moonganĩte haha nĩmekũmenya atĩ Jehova ndahonokanagia na rũhiũ rwa njora kana itimũ; nĩgũkorwo mbaara nĩ ya Jehova, nĩekũmũneana inyuothe moko-inĩ maitũ.”

MBARARA Nĩ YA MWATHANI → NA NĪAKAMUHEANA MOKO-INI MAITU.

D. Nehemia 4:14 Ndaarĩkia kuona ũrĩa maũndũ maatariĩ, ngĩrũgama ngĩĩra andũ arĩa maarĩ igweta, na anene, na andũ arĩa angĩ atĩrĩ, “Mũtikametigĩre. Ririkanai Mwathani, o we ũrĩa mũnene na wa kũmakania, nĩguo mũrũĩrĩre ariũ a thoguo, na aanake anyu, na airĩtu anyu, na atumia anyu, o na mĩciĩ yanyu.”

O WE ŪRĨA MŪNENE NA WA KŪMAKANIA, NĨGUO MŪRŪĩRĩRE ARIŪ A THOGUO → NA AANAKE ANYU.

(Mwerekano wakwa wa kĩmũndũ — mbaara ya mũthigari thĩinĩ wa Nehemia yarĩ ya ariũ a Ithe wao, aanake, airĩtu, atumia, na nyũmba — nĩ ya andũ, ti ya bũrũri. Tha ciathimĩtwo o ta mũthigari nĩ mbaara ya andũ o nao: mũrũ wa ithe mŭbatarĩku, thũ ĩrĩa ĩgũthaithanĩra, na mũgeni ũrĩa ũtarĩ na kĩhooto o na kĩ harĩwe.)

E. Mathayo 14:14 Rĩrĩa Jesũ oimire gatarũ na akĩona andũ aingĩ, akĩmaiguĩra tha, na akĩhonia arũaru ao. **[G4697 splagchnizomai ■]**

JESU NĪONIRE KĪRINDI KĪNENE → AGĪĪGUA TANGĪRA → AKĪHONIA ARWĀRE AO.

F. Mariko 1:41 Nake Jesũ akĩringwo nĩ tha nyingĩ, agĩtambũrũkia guoko gwake akĩhutia mũndũ ũcio. Akĩmwĩra atĩrĩ, “Nĩ ngwenda. Therio.” **[G4697 splagchnizomai ■]**

THIINGŪRWO Nĩ TAHĪRIRA → AGĪTAMBŪRŪKIA GUOKO, AKĪMŪHUTIA → NĪNGWENDA; THERA.

G. Luka 7:13 Rĩrĩa Mwathani onire mũtumia ũcio, akĩmũiguĩra tha, akĩmwĩra atĩrĩ, “Tiga kũrĩa.” **[G4697 splagchnizomai ■]**

MWATHANI AMWONA → AKAMĪIGUĨRA TANGA → TIGA GŪCAAYA.

(Mecoke makwa mĩ ene — gũtirĩ kũhonania kũrĩa kũgeri gũtatũ gwa Jesũ kwaagĩrĩire tũhũ. Ahutirie mũndũ ũrĩa mũndũ ũngĩ o na ũrĩkũ ateangĩahutia, na akĩrũgamia mũthĩire wa mathiko nĩguo aarie na mũtumia wa ndigwa ũrĩa gũtaarĩ mũndũ ũngĩ ũngĩamũteithagia. Kũrũmĩrĩra tha ta mũthigari nĩ kuuga gũthĩ harĩa andũ acio tũngĩhũthagĩra hũthũ kũmahĩtũkĩra maikaraga.)

H. Jakubu 5:11 O ta ũrĩa mũũĩ, acio maakĩrĩrĩrie-rĩ, tũmatuaga arathime. Nĩmũiguĩte ũhoru wa gũkirĩrĩria kwa Ayubu, na nĩmuonete ũrĩa Mwathani eekire marigĩrĩrio-inĩ. Mwathani aiyũrĩtwo nĩ ũtugi na tha. **[G3629 oiktirmon ■] [G4184 polusplagchnos ■]**

MWONETE MUTHIA WA MWATHANI → MWATHANI NĨ MŪIGUANIRI THA MŪNO, NA NĨ WA THA NYOROKU.

TIGA NA WEKA — ANDU AIRI NI MEGA GUKIRA ŪMWE

Kohelethu 4:9 Nĩ kaba andũ eerĩ gũkĩra ūmwe, tondũ nĩmoonaga uumithio mwega wa wĩra wao: (10) Ūmwe angĩgũa thĩ-rĩ, mũratawe no amuo. No rĩrĩ, mũndũ angĩgũa thĩ na ndarĩ na wa kũmuoya-rĩ, kaĩ ūcio nĩ wa kũiguĩrwo tha-ĩ! (11) Ningĩ-rĩ, andũ eerĩ mangĩkoma hamwe nĩmaiguithanagia ũrugarĩ. No rĩrĩ, mũndũ angĩhota kũigua ũrugarĩ atĩa arĩ o wiki? (12) Mũndũ ūmwe no akĩrio hinya, no andũ eerĩ no mahote kwĩgitĩra. Mũhĩndo mũrame na ndigi ithatũ ndũngĩtuĩka narua.

NĨ KABA ANDŪ EERĨ GŪKĨRA ŪMWE → ŪMWE ANGĨGŪA THĨ-RĨ, MŪRATAWE NO AMUOE.

Agalatia 6:2 Teithanagiai mũndũ na ũrĩa ũngĩ maũndũ marĩa mamũritũhagĩra, na mweka ũguo-rĩ, nĩmũrĩhingagia watho wa Kristũ.

TEITHANAGIAI MŪNDŪ NA ŪRĨA ŪNGĨ MAŪNDŪ MARĨA MAMŪRITŪHAGĨRA → NA MWEKA ŪGUO-RĨ, NĨMŪRĨHINGAGIA WATHO WA KRISTŪ.

Jakubu 5:16 Nĩ ūndũ ūcio umbũranagĩrai mehia manyu o mũndũ na ũrĩa ũngĩ, na mũhooyanagĩre nĩgeetha mũhonagio. Ihooya rĩa mũndũ mũthingu nĩ rĩrĩ hinya na nĩ rĩtũmaga maũndũ manene mekĩke.

UMĪRANĪRE MEHIA MANYU, NA MŪHOOYANĪRE → NĪGETHA MŪHONE.

1 Athesalonike 5:11 Nĩ ūndũ ūcio-rĩ, ūmanagĩrĩriai mũndũ na ũrĩa ũngĩ na mwĩkĩranage hinya o ta ũrĩa mũreka rĩu.

ŪMANAAI INYUĨ ENE MŪNDŪ NA ŪRĨA ŪNGĨ, NA MWAKANEI.

(Mĩario yakwa mĩene — mũthigari ndatungatagĩra wiki, na tha ti cia gũkuuo wiki. Gũkuua mũrigo wa ũrĩa ũngĩ Nĩ njĩra ya kuonania tha — nĩ tha irĩ na kĩande gĩtũire rungu. [MĪRIRA ĪRĨA ĪNAMBĪRANĪTIO HAMWE — GŪTIRĨ MŪRIRA ŪMWE WOIGA ŪŪ WIKI] — Maandĩko matiugaga kiugo "tha" thĩnĩ wa mũrĩra o mũrĩra wa macio, no kĩoneki nĩ kĩrĩ o hau kĩgarũrũku: aandũ eerĩ nĩ ega gũkĩra ūmwe, mĩrigo yathondeketwo ĩgayanwo, na kũhoyanĩra mũndũ ũrĩa ũngĩ nĩkũhonania kũrehaga.)

IV. MUTHIA WA GŪTHERE — THĨINA WA WĨRA MĪENDANO ĪTIGARAGA TENA NA TENA

(Meciũrio makwa mĩrĩ-inĩ — o ihenya rĩrĩ na mũthia, na mũthia wa ihenya rĩrĩ ti rũthingo; nĩ tha iria ithiiaga na mbere thutha wa ihenya kũrũkĩrio. Thaburi rĩa yagwetire tha maita mĩrongo ũrĩ na ĩtandatũ ndĩregeta tha iria ĩgũthira mũthenya ūmwe — tha nĩcio kĩndũ kĩrĩa gĩtũũruga, rũciaro thutha wa rũciaro.)

A. Thaburi 100:5 Nĩgũkorwo Jehova nĩ mwega, wendo wake ũtũũraga nginya tene na tene; wĩhokeku wake nĩ wa nginya njiarwa na njiarwa. **[H2617 chesed ■]**

NĪGŪKORWO JEHOVA NĨ MWEGA → WENDO WAKE ŪTŪŪRAGA NGINYA TENE NA TENE + WĨHOKEKU WAKE NĨ WA NGINYA NJIARWA NA NJIARWA.

B. Thaburi 89:1 Ngũtũũra nyinaga ũhoru wa wendo mũnene wa Jehova nginya tene; ndĩrĩmenyithanagia wĩhokeku waku na kanua gakwa kũrĩ njiarwa na njiarwa. **[H2617 chesed ■]**

NGŪTŪŪRA NYINAGA ŪHORU WA WENDO MŪNENE WA JEHOVA NGINYA TENE.

C. Luka 1:50 Tha ciake nĩikinyagĩra arĩa mamwĩtigagĩra, kuuma njiarwa nginya njiarwa. **[G1656 eleos ■]**

THA CIAKE NĪIKINYAGĨRA ARĨA MAMWĪTIGAGĨRA → KUUMA NJIARWA NGINYA NJIARWA.

D. Luka 1:54 Nĩateithĩtie Isiraeli ndungata yake, akaririkana ũhoru wake wa kũiguanĩra tha **[G1656 eleos ■]** (55) o ta ũrĩa eerire maithe maitũ, atĩ nĩakaiguĩra Iburahĩmu hamwe na njiaro ciake tha, nginya tene.”

NĪATEITHĪTIE ISIRAEI NDUNGATA YAKE, AKARIRIKANA ŪHORO WAKE WA KŪIGUANĪRA THA O TA ŪRĪA EERIRE MAITHE MAITŪ → ATĪ NĪAKAIGUĪRA IBURAHĪMU HAMWE NA NJIARO CIAKE THA, NGINYA TENE.

(Mīario yakwa mwene — iga thaburi hamwe na Luka, na ūigue mūgambo ūmwe kūu ibuku-inī rīothe. Tha ciake itiathiraga tene na tene (Thaburi 100:5); tha ciake irī igūrū rīa arīa mamwītīgīrīte kuuma rūciaro rūmwe nginya rūrīa rūngī (Luka 1:50). Mūthia wa mbaara ndūthiraga tha icio — ūonanagia o ūrīa tha icio ciarīkītie gūkuua mūdū, na ūrīa igūkīmūkuua o na kūraya makīria.)

E. Ahibirania 4:16 Hakīrī ūguo-rī, nītūkuhīrīriei gītī kīa Ūnene kīrīa kīa Wega wake tūrī na ūūmīrīru, nīgeetha tūkaiguīrwo tha, na tuone Wega wake wa gūtūteithagia hīndī īrīa tūbatarīte. **[G1656 eleos ■] UKA NA ŪMĪRĪRIA GĪTĪ-INĪ KĪA WENDANI → WĪGWATĪRE TŪNDA WA WENDANI, NA WONE WĪAGA WA GŪTEITHIA HĪNDĪ ĪRĪA MABATA MARĪ HO.**

F. 1 Johana 2:2 We nīwe igongona rīa kūhoroheria mehia maitū, na to mehia maitū moiki, no nī mehia ma andū othe a thī. **[G2434 hilasmos ■]**

WE NĪWE IGONGONA RĪA KŪHOROHERIA MEHIA MAITŪ → NO NĪ MEHIA MA ANDŪ OTHE A THĪ.

G. 1 Johana 4:10 Ūyū nīguo wendo: ti atī nī ithuī twendire Ngai, nowe nīwe watwendire, na agītūma Mūriū wake atuīke igongona rīa kūhoroheria mehia maitū. **[G2434 hilasmos ■]**

ŪYŪ NĪGUO WENDO → NOWE NĪWE WATWENDIRE, NA AGĪTŪMA MŪRIŪ WAKE ATUĪKE IGONGONA RĪA KŪHOROHERIA MEHIA MAITŪ.

H. Luka 1:78 na tondū wa tha nyingī cia Ngai witū, tha icio nīgatūma riūa rītūrathīre kuuma igūrū **[G1656 eleos ■] [G4698 splagchnon ■]** (79) nīgeetha rīarīre arīa matūūraga nduma-inī, o na arīa matūūraga kīruru-inī gīa gīkuū, nīguo rītongorie magūrū maitū nījira-inī ya thayū.”

NIKUNDU KWA TAIRI YA NGAI WITU → KIONERIA GĪA IGŪRŪ NĪKĪ GĪATUCERERE.

I. Thaburi 32:1 Kūrathimwo-rī, nī ūrīa ūrekeirwo mahītia make, o ūrīa mehia make mahumbīrītwo. **[H3680 kacah ■] [H5375 nasa ■]**

KŪRATHIMWO-RĪ, NĪ ŪRĪA ŪREKEIRWO MAHĪTIA MAKE, O ŪRĪA MEHIA MAKE MAHUMBĪRĪTWO.

J. Afilipi 2:5 Mwīciirīrie wanyu wagīrīrwo ūtuīke o ta ūrīa warī na Kristū Jesū: (6) We-rī, o na gūtuīka aarī Ngai, ndonire kūiganana na Ngai taarī ūndū wa gūkumbatīrio (7) nowe nīgūtiganīria aatiganīrie ūnene wake wothe, agītuīka ta ngombo, agīciarwo ta andū a gūkū thī. (8) Nike ahaana ta mūdū-rī, akīīnyīhia, na agīathīka o nginya akīūrāgwo, o kūūrāgwo kūrīa kwa mūtharaba!

MECIRIA MAYA MATŪŪRE THĪINĪ WANYU, O TA ŪRĪA MOONEKAGA THĪINĪ WA KRISTO JESŪ → WEENYUMĪRĪRIE, AGĪTUĪKA MWĪGWATAGĪRĪRU NGINYA GĪKUŪ-INĪ.

(Meciiria makwa ma mwene — tha cionanagio kūrī mūdū ūngī itirī cia tūhū kūrī ūrīa ūciumagia. Ciakoretwo na thogora harī Ithe wa Igūrū na Mūriū wake, na igīkorwo na thogora harī Mūriū na muoyo wake mwene, ūrīa waitītīto mūtharabainī. Mūthia wa mbaara īno wakinyīrwo o tondū we oimīrīrie tene, na tha iria twītītio tūkuue nī cia mūhianīre wa mūtharaba wake mbere ya gūtuīka cia mūhianīre wa thūmbī.)

KANUA GA IRĪ

2 Samūeli 22:26 “Ūrī mwīhokeku harī arīa makwīhokete, na harī mūdū ūrīa ūtarī ūcuuke ūrīōnanagia ndūrī ūcuuke **[H2616 chasad ■] [H2623 chasid ■]**

HARĪ ŪRĪA ŪRĪ THA NĪGUO WEE ŪKONANAGIA ŪRĪ THA — AINĪTWO MŪTHENYA ŪRĪA JEHOVA AAMŪTEITHŪRIRE (2 Samueli 22:1).

Thaburi 18:25 Kūrī mūdū ūrīa mwīhokeku ūrīōnanagia ūrī mwīhokeku, na kūrī ūrīa ūtarī ūcuuke ūrīōnanagia ndūrī ūcuuke **[H2616 chasad ■] [H2623 chasid ■]**

GŪKĪRA ATIA WA THĪNA-INĪ NĪ ŪKONANA ŪTIA-INĪ NA MŪNDŪ WA TIA — RĪMBO RĪA KWĪRA RĪRĪA RĪACOKIRIRIO GŪĪMBWO, KWĪRIRWO MŪTONGORIA WA ARĪMBI (Thaburi 18, mūtwe wa rīmbo).

2 Akorinitho 13:1 Rĩrĩ nĩ riita rĩa gatatũ gũũka kwanyu. Ũhoro o wotho no nginya ũrũgamĩrĩrwo nĩ ũira wa andũ eerĩ kana atatũ. **[G3144 martus ■]**

NGO YA AIRA AGIRI KANA ATATU → NDŪIGA-Ĩ ĪKAAGAMBIRIRA.

(Meciria makwa hari nĩ mwene — rwĩmbo o rũmwe rũinagwo maita meerĩ, rĩmwe mũthenya wa ũhonokio, na rĩngĩ rĩngĩ kũrĩ mũnene wa aini: kũrĩ mũndũ wa tha, Ngai eyonanagia arĩ wa tha. Mũndũ ũrĩa ũtengeretete mbaara ĩno nĩĩte atĩ Ngai acokagĩria tha na tha — tiga nĩ tondũ tha itiheanagwo nĩ ũndũ wa gũcaranĩrwo, no nĩ tondũ nĩ mũthĩre ũrĩa mũndũ wa tha agucagĩrĩrio thĩ.)

KŪRURU NA ŨHINGŪRIRA

Wĩcirie ũhoro wa kũruru kĩrĩ thĩ. No ũhote kuona mũhianĩre wakĩo, no mũhianĩre ũcio wiki ndũngĩkwĩra nĩ kũ kĩrehaga kũruru kũ — no gũkorwo nĩ kĩndũ kĩmwe, o na no gũkorwo nĩ kĩndũ kĩngĩ kĩa ũnene ũtariĩ, na kwoguo hĩndĩ ĩrĩa ũrarora o kũruru wiki-rĩ, no ũhote kwĩrigĩrĩa. Kũruru gĩgũkaraga kĩrĩ hitho o nginya rĩrĩa ũtheri wa ma ũkuonania kĩndũ kĩrehaga kũruru kũ gĩkĩ. Hĩndĩ ĩyo nĩguo ũgacokera kũrora kũruru kũ na wone atĩ nĩ mũhianĩre wa kĩndũ kũ kuuma o mbere.

Ūguo nĩguo mũhianano ya Kĩrĩkanĩro-inĩ gĩa Tene ĩrĩ. Nĩ cĩruru cia ma, iria ciombirwo nĩ mwĩrĩ wa ma — "gĩkĩ nĩ kũruru gĩa maũndũ marĩa magooka; no mwĩrĩ nĩ wa Kristo" (Akolosai 2:17). No rĩrĩ, kũruru ti "mũhiano wa ma kũna" (Ahibirania 10:1), nĩ ũndũ ũcio gũtirĩ mũndũ ũngĩahotire kũmenya ũhoro wotho wa ma na kũruru kũ kũki. Rĩrĩa Kristo ookire, ũtheri nĩwonirie mwĩrĩ ũcio — na rũ nĩtũcookaga tũrore kũruru kũ tuone mũhianĩre wa ũrĩa gĩakoretwo gĩkuuĩte kuuma o kĩambĩrĩa.

Shadow Thaama 25:17 ↗ *read this in your Bible*

NŪWŪKŪRE GŪTŪ GŪA TŪĪKANŪIRO NA THAHABU ĪTHERU → HORO NDŪGACEMANIA NAWA, NA NDŪGWARŪRIRA NAWA.

Shadow Alawii 16:14 Ningĩ nĩakoya thakame ĩmwe ya ndegwa ĩyo na kĩara gĩake, amĩminjaminje mwena wa mbere wa gĩtĩ kũ gĩa tha; ningĩ nĩakaminjaminja ĩmwe yayo na kĩara gĩake maita mũgwanja hau mbere ya gĩtĩ kũ gĩa tha. **[H3727 kapporeth ■]**

THAKAME NŪYAMINJAMINJŪTWO MWENA WA MBERE WA GŪTŪ KŪ GŪA THA, NA MBERE YA GŪTŪ KŪ GŪA THA, MAITA MŪGWANJA.

Shadow Alawii 16:22 Thenge ĩyo nĩgakuuithio mehia mao mothe, ĩmatware kũndũ kũrĩa gũtatũũragwo nĩ Andũ; nake mũndũ ũcio nĩakarekereria thenge ĩyo na kũu werũ-inĩ. **[H5375 nasa ■]**

MBŪRI ĪCIO ĪGAGWŪRŪO NŪ MAHŪTIA MAO MOTHE → ĪTWARWO BŪRŪRŪ-İNŪ ŪTATŪŪRAGWO NŪ ANDŪ.

Shadow Ahibirania 9:5 Igũrũ wa ithandũkũ rũ nĩ haarĩ na akerubi a Riiri, mahumbĩrĩte gĩtĩ-gĩa-tha. No rũ tũtingĩhota gũtaarĩria wega rũ ũhoro wa kĩndũ o kĩndũ. **[G2435 hilasterion ■]**

AKERUBI A RIRIA MAGŪKŪRIA KŪKŪRŪKŪRO GŪA THA Ī KŪRURU.

Fulfillment Aroma 3:24 na nĩ ũndũ wa wega wa Ngai magatuu athingu o ũguo tũhũ, nĩ ũndũ wa ũrĩa maakũũrĩrwo nĩ Kristũ Jesũ. **[G2435 hilasterion ■]** (25) Ngai aamũrutire arĩ igongona rĩa kũhoroheria mehia na ũndũ wa wĩtĩkio thĩinĩ wa thakame yake. Ngai eekire ũguo nĩgeetha onanie ũthingu wake, tondũ wa ũrĩa mehia ma mbere ĩyo maarekeirwo andũ matekũherithio, nĩ ũndũ wa gũkirĩrĩa kwa Ngai

NGAI NŪAIGŪTE KRISTŪ JESŪ ATUŪKE WA GŪTHINGA WA MEHIA NA ŪNDŪ WA WŪTŪKIO WA THAKAME YAKE.

Fulfillment Ahibirania 9:11 Rĩrĩa Kristũ ookire arĩ mũthĩnjĩri-Ngai ũrĩa mũnene wa maũndũ mega marĩa marĩ kuo-rĩ, nĩagereire hema-inĩ ĩrĩa nene na nginyanĩru ĩrĩa ĩtathondeketwo na moko ma andũ, naguo ũguo nĩ kuuga ti ya mũmbĩre wa thĩ ĩno. (12) Ndaatoonyire na ũndũ wa thakame ya mbũri na njaũ; nowe aatoonyire Handũ-harĩa-Hatheru-Mũno riita o rĩmwe rĩa kũigana na ũndũ wa thakame yake we mwene, arĩkĩtie gũkũũra andũ na ũkũũri ũrĩa ũtagaathira.

NA THAKAME YAKE MWENE AGŪATOONYA HANDU-HAARŪ-NGO ANJŪKI RŪRŪ RŪMWE → AKŪRŪ AGATŪRA GŪKŪRA RŪRŪ-NŪTHESA RŪA TŪTHA WA GATHUNDU-İNŪ GA GWŪTHŪRŪRŪ.

Fulfillment Hosea 2:23 Nĩngamũhaanda bũrũri-inĩ nĩ ũndũ wakwa mwene; nĩngonania wendo wakwa harĩ ũrĩa nderĩte atĩrĩ, ‘Nĩ ndikwendete’. Arĩa nderĩte atĩrĩ, ‘Inyuĩ mũtirĩ andũ akwa’, nĩngameera atĩrĩ, ‘Inyuĩ mũrĩ andũ akwa’; na mũndũ o mũndũ oige atĩrĩ, ‘Wee nĩwe Ngai wakwa.’” **[G1653 eleo ■] [H7355 racham ■]**

TII ANDŪ → RĨRĨA ANDŪ A NGAI; MATIONETE THĨNA → RĨRĨA MONA TŪTHERU.

(Mĩario yakwa mwene — gĩtĩ kĩa tha kĩarĩ handũ; ũhoro wa gũthaithanĩrũwo nĩ Mũndũ. Mbũri nĩyakuuĩte mehia makoima kambĩ; Kristũ niakuuĩte mehia macio mũtĩ-igũrũ, na kũu nja ya itũũra inene. Aroma 3:25 nĩ iheranagia kiugo kũu kĩa Kĩngiriki kĩa gĩtĩ kĩa tha na Jesũ we mwene. Kĩruru kĩarĩ kĩa ma o na kũrĩa kĩakinyĩte — no rĩu ũtheri nĩ ũguũrĩtie mwĩrĩ, na waarĩ mũhianĩre wake kuuma o kĩambĩrĩa.)

KŪHINGA

Judasi 1:21 Ikaragai thĩnĩ wa wendo wa Ngai mũgĩetagitĩrĩra tha cia Mwathani witũ Jesũ Kristũ nĩguo ikaamũkinyia muoyo-inĩ wa tene na tene. **[G1656 eleos ■]**

NIRŪCAAGA TŪTHIŪRĩRWO Nĩ MWATHANI WITŪ JESU KRISTO → NGINYA MUOYO WA TENE NA TENE.

Macakaya 3:22 Tondũ wa wendo mũnene wa Jehova, nĩkĩo tũtaniinĩtwo biũ, nĩgũkorwo tha ciake itirĩ hĩndĩ ithiraga. **[H7356 racham ■] [H2617 chesed ■]** (23) Tha ciaku ikoragwo irĩ njerũ rũciinĩ o rũciinĩ, wĩhokeku waku nĩ mũnene mũno.

TITIKŪRĩTWO, TONDŪ TŪTHĨRA WA THĨNA WAKE ŪTIRAAGA → ŪRĩ MŪERŪ RŪCĩNĩ ROTHE + WĩHOKEKI WAKU Nĩ MŪNENE MŪINGĩ.

(Meciria makwa mwene — cookanĩrĩria mũthĩre ũyũ wothe rĩrĩ rĩmwe. Tha ciũmbũragwo kũrĩa kũrĩ thĩ, na gũkaya rĩrĩa ũrĩ o kũraya, tondũ Ngai etereire na muoroto wa gũtũhonokia. Tha ciathĩagwo nacio mũthenya o mũthenya, ikamenyagitĩrũwo ta kĩrĩkanĩro kĩrĩa irĩma itingĩhota kũniina. Tha ciathĩagwo na hinya ta wa mũthigari, ikarũagitĩrĩa mũrũ wa Ithe kana mwarĩ wa Ithe ũrĩ mũbatari, na cikoragwo na thogora harĩ ũrĩa ũciheanaga, o ta ũrĩa gwatũire Ithe thogora wa kũrutwo Mwana wake. Na tha ithiraga hĩndĩ ũrĩa mũtĩri ũrangĩrĩa mũthĩre — nĩ cia tene na tene, njerũ rũciinĩ o rũciinĩ, na cierainagwo o nginya muoyo wa tene na tene. Nĩwe wakũrutire kũrĩa na mũgambo; nĩwe wagũthĩũrũkĩre njĩra-inĩ agũtũnge; nĩwe ũkaagũkinyia mũico-inĩ, na tha ciake itigũtiga gũtiga kũhinga o na rĩmwe njĩra-inĩ yothe.)

KĩGERANIO GĨA GWĩMENYERIA

1. Luka 15:20 — Rĩrĩa aarĩ o haraaya, ithe akĩmuona, na:

- a) aatũmanĩire mũrũ ũrĩa mũkũrũ
- b) akĩringwo nĩ tha, agĩteng’era
- c) nĩoomirie ngoro yake

2. Isaia 30:18 — O na gũtariĩ ũguo-rĩ, Jehova eriragitĩria kũmũtuga; arahũkaga nĩguo:
kũmũtuga

- b) gũtũũgĩrio gatagatĩ-inĩ ka ndũrĩrĩ
- c) kũriganwo nĩ kĩrĩkanĩro

3. Gũcookerithia 7:9 — Mũrungu ũrĩa mwĩhokeku, ũrĩa ũmenyagitĩrĩa kĩrĩkanĩro gĩake kĩa wendo kũrĩ arĩa mamwendete, na makamenyerera maathani make nginya:

- Njiaro ngiri
- b) ciana cia ciana ciao
- c) arĩa othe metagitĩrĩa harĩ we

4. Luke 6:36 — Iguanagitĩrai tha, o ta:

- a) arĩa maiguanagitĩra tha nĩo mageragwo tha
- b) Ithe wanyu o nake nĩaiguanagitĩra tha
- c) yandĩkĩtwo watho-inĩ

5. Aroma 12:1 — Nĩ ũndũ ũcio, ariũ na aarĩ a Ithe witũ, ndamũthaitha tondũ wa ũrĩa Ngai anamũiguĩra tha, mwĩrute mĩĩrĩ yanyu:

- a) igongona rĩa kũgooca rĩrĩa rĩagĩrĩre
- b) magongona marĩ muoyo, na matheru mangĩkenia Ngai
- c) igongona rĩrutagwo na mwaki

6. Aroma 3:25 — Ngai aamũrutire arĩ igongona rĩa kũhoroheria mehia na ũndũ wa wĩtĩkio thĩinĩ wa:

- a) ũthingu
- b) wega wa tha
- Thakame

7. Thaburi 100:5 — Nĩgũkorwo Jehova nĩ mwega, wendo wake ũtũũraga nginya tene na tene; wĩhokeku wake nĩ wa nginya:

- a) nginya njiarwa na njiarwa
- b) kuuma tene na tene
- c) tene na tene thĩinĩ wa Zayuni

MAJIBŪ MAROTHIKA: 1-b, 2-a, 3-a, 4-b, 5-b, 6-c, 7-a

ŪŬ NDŪRANIRI ŪYŪ WAGAWANYIKA

ŪRĨA KĨIRURU KĨREHAGA ŪTHERI: GĨTĨ KĨA THA KĨRĨA GĨAMINJAMINAGWO THAKAME KAANA KAMWE MWAKA-INĨ (ALAWII 16:14) KĨARĨ HANDŪ; AROMA 3:25 YOHAGA KIUGO KĨU KĨMWE HARĨ MŪNDŪ. HANDŪ HARĨA NGAI ONAGA NA MŪTHĨNJIRI-NGAI ŪMWE, MŪTHENYA ŪMWE MWAKA-INĨ, RĨU NĨ GĨTĨ KĨA ŪNENE KĨRĨA MWĨTĨKIA O WOTHE ANGĨŪKA NA ŪŪMĨRIRU (AHIBIRANIA 4:16).

ŪRĨA KĨRĨKANIRO KĨRĨA KĨERŪ GĨTAARĨIRIE ŪHORO ŪYŪ MAKĨRIA: THA CIA KĨRĨKANIRO IRIA CIERĨIRWO MAITHE MA TENE (GŪCOOKERITHIA 7:9; THABURI 89:28) NĨ THA O IRIA ITŪŪRAGA TENE NA TENE NA IGAKINYĨRA NJIARO CIOTHE (THABURI 100:5; LUKA 1:50) — ŪRĨA WEHĨTIRWO KŪRĨ ISRAELI NĨ ŪHINGITIO NA ŪGATIGWO ŪHINGŪKITE KŪRĨ THĨ YOTHE.

ŪRĨA CIUGO CIAKORAGWO NA BATA: KIUGO GĨA KĨHIBIRANIA RACHAM (H7355/H7356, KŪIGUĨRA THA, THA NYINGĨ) NĨ KĨRĨ NA ŪRATA NA KIUGO KĨA NDA YA MŪTUMIA, NA KIUGO GĨA KĨNGIRIKI SPLAGCHNIZOMAI (G4697, GŪTHĨNĨKWO NĨ THA) NĨ MŪHIANIRE O RO ŪCIO ŪKUUITWO THĨINĨ WA RŪTHIOMI RŪRŪ RWERŪ — THA CIRAGUAGWO HANDŪ-INĨ HARIKU MŪNO WA THĨINĨ, MBERE YA GUOKO KWAMBĨRIRIA GŪTHIĨ.

ŪRĨA ŪHORO ŪYŪ ŪKŪHUTAGIA WE: ŪKA NA NJĨRA ĪRĨA ANDŪ ARĨA ATUMUMU NA MŪTUMIA WA KANANI MAATHIIRE NAYO — ANĨRĨRA ŪKĨMĨŪRIA (MATHAYO 9:27; 15:22); THĨI NA NJĨRA ĪYO KŪRĨ MŪRŪ WA NYŪKWA, NA NDŪKAAHINGĨRIRIE THA CIAKU KŪRĨ WE (1 JOHANA 3:17); NA RĨRĨA THA IGŪKŪRĨHIA KĨNDŪ-INĨ, RIRIKANA ATĨ CIAMŪRĨHIRIE KĨNDŪ KĨNENE MAKĨRIA MBERE (AFILIPI 2:7-8).

ŪGUO NĨ TA KUUGA ATĨA HARĨ TENE NA TENE: THA CIA MWATHANI WITŪ JESŪ KRISTŪ NĪCIO CIARĨKANĨRIO, IGATONGORIA KŪRĨ MUOYO WA TENE NA TENE (JUDI 21), NA ITIAGAGA KŪHINGIO — THA CIAKE NĨ NJERŪ RŪCIINĨ O RŪCIINĨ (MACAKAYA 3:22-23), NGINYA KŪRĨ ĪRĨA YA MŪTHIA.

NJĨRA YA KWERŪHIA MECIRIA: THAKAME ĪRĨA ĪMINJAMINJIRWO NA MBERE YA GĨTĨ KĨA THA MAITA MŪGWANJA (ALAWII 16:14) NĨ MĨHINGO YA KŪINGĨRA MŪTHENYA WOTHE WA KŪHOROHERIO — MBŪRI IGĨRĨ, NA THENGE ĪRĨA YAKUUAGA WAGANU ĪGATWARWO WERŪ-INĨ, NA MŪTHĨNJIRI-NGAI ŪRĨA MŪNENE AGITOONYA RĪMWE O MWAKA THUTHA WA GĪTAMBAYA (ALAWII 16; AHIBIRANIA 9).

ŪGUŪRIO ŪNGĨHOTEKA: IHENGERE CIA WATHO CIAKOMEIRE THĨINĨ WA ITHANDŪKŪ, NA GĨTĨ KĨA THA GĨAKOMEIRE IGŪRŪ RĪCIO, NA NGAI AARAGIA ARĨ IGŪRŪ WA GĨTĨ KĨA THA, TI KUUMA HARĨ WATHO WENE. NDEHERIRIE WATHO WAKE NĪGUO ACEMANIE NA MŪNDŪ — NOWE AGĪKĪHUMBĨRA NA THAKAME, NA AGĪCEMANIA NAKE O KŪU. THA NĪCIO ITŪKITE HANDŪ HA GŪCEMANIA KUUMA HĨNDĨ ĪYO, NA O NA RĨU NO GUO IKORAGWO. (MECIRIA MAKWA MĪENE) UNAINGIHOTA GWĨKA ATĨA NĪGŪTIRA ŪHONOKE?

Rora wĩrutwo witũ wa Bibilia — "Ngwagĩrĩrwo Nĩ Gwĩka Atĩa Nĩguo Honokio"

Scripture: Kikuyu Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).